

Tóth Bettina

Az EU közepesen teljesít a klímavédelemben

Az Éghajlatváltozási Teljesítményindex szerint az Európai Unió három helyet javított a 2023-as eredményéhez képest, mégis mind a négy vizsgált kategóriában (ÜHG-kibocsátás, megújuló energia, energiafelhasználás és klímapolitika) *közepes* minősítést ért el. Az Éghajlatváltozási Teljesítményindex (*Climate Change Performance Index – CCPI*) összesen 63 ország és az EU klímavédelmi teljesítményét követi nyomon 2005 óta egységes keretrendszer alapján, mivel ezek az országok felelősek a globális üvegházhatásúgáz-kibocsátás (ÜHG) több mint 90%-áért.¹ Az elemzés négy kategóriában zajlik: ÜHG-kibocsátás, megújuló energia, energiafelhasználás és klímapolitika. Az első 3 kategória – amely az összteljesítmény 80%-át adja – nemzetközileg ismert szervezetek/intézmények kvantitatív adatainak elemzéséből áll, míg a klímapolitikai helyzetképhez kvalitatív értékelési módszer tartozik: az értékelt országok nemzeti szakértői teljesítményértékelést adnak meghatározott kérdéssor alapján. Az utolsó aspektus tekintetében tehát nem zárható ki a szubjektivitás teljes mértékben, ugyanakkor az Index nemzetközi elfogadottsága révén a legmegbízhatóbb forrás a legfőbb kibocsátó országok értékelésére.

A 2024. évi CCPI szerint – amely összességében 2021–2023 közötti adatokat és értékeléseket fog össze – az Európai Unió a 16. helyet érte el, három helyezést javítva előző évi pozíciójához képest.² Hozzá kell tenni, hogy az első három helyen egyetlen ország sem szerepel a nagyon jól teljesítők között, hanem alapvetően a 3. helyen kezdődik a besorolás. Az európai országok közül az élmezőnyben szerepel Dánia (3), Észtország (4), Hollandia (8), Svédország (10), Norvégia (12), Portugália (13), Németország (14), Luxemburg (15), Spanyolország (18), Litvánia (19) és az Egyesült Királyság (20), közülük viszont a svédek és a norvégok rontottak az előző évi helyezésükhöz képest.

Az EU-t mind a négy kategóriában *közepes* besorolású teljesítménnyel illeték, aminek több oka van: egyrészt a szakértők szerint a 2030-as cél, miszerint addigra 55%-kal csökkenti a károsanyag-kibocsátását az 1990-es szinthez képest, nem elegendő. Másrészt csökkenteni szükséges az energiaigényét,

¹ *Climate Change Performance Index* [é. n.].

² European Union [é. n.].

többek között az épületállomány felújításával és a megújulóenergia-alapú fűtés használatával. Harmadrészt a szakértők azt is bírálták, hogy a tagállamok túl laza keretek között mozoghatnak a kereskedelem, a bankszektor vagy a kibocsátási kvóták tekintetében.

Ugyanakkor ha kizárólag a klímapolitikát vesszük górcső alá, az Európai Unió az előkelő negyedik helyen szerepel Hollandiát, Dániát és Finnországot követve. Ez a helyezés nem véletlen, hiszen az elmúlt öt évben az Ursula von der Leyen vezette Európai Bizottság európai zöldmegállapodáshoz tartozó százhatvannyolc kezdeményezése közül összesen nyolcvanhat javaslatot fogadtak el. Köztük említhető a határkiigazítási mechanizmus (CBAM), a megújuló energia energiamixben való részarányának növeléséről szóló irányelv, az EU kibocsátáskereskedelmi rendszerének (ETS) felülvizsgálata vagy akár a sokáig blokkolt természet-helyreállítási törvény is, amely 2024. augusztus 18. óta jogerős.³

Az eredeti kezdeményezések közül csupán ötöt vontak vissza, és négyet blokkolnak egyes tagállamok, amely arány statisztikailag elfogadható. A fennmaradó hetvenhárom kezdeményezés elfogadása pedig remélhetőleg a következő ciklusban lezajlik, ami által a következő értékelés idején még jobb eredményt érhet el az Európai Unió.

2024. augusztus 30.

Felhasznált irodalom

Climate Change Performance Index [é. n.]. Online: <https://ccpi.org/>
European Union [é. n.]. *Climate Change Performance Index*. Online: <https://ccpi.org/country/eu/>
Tóth Bettina (2024): Természet-helyreállítás: elfogadva! *Ludovika.hu*, 2024. június 26. Online: www.ludovika.hu/blogok/ot-perc-europa-blog/2024/06/26/termeszett-helyreallitas-el-fogadva/

³ Tóth 2024.